

Agenda Informativa Mensual

Òrgan informatiu de Catalunya Acord.

N° 73 - Gener 2009

Web: www.cataloniaacord.org - www.nasdebarraca.com

Pedro Morón de la Fuente
Periodista y escritor
Presidente de l'Associació
Catalònia Acord

El día 1 de enero de 2009 falleció Ermengol Passola i Badia.

Quien ha seguido mis escritos en los últimos 10 años, ha de estar al tanto de la amistad que he mantenido con esta entrañable persona.

Iniciamos juntos la puesta en marcha de la asociación Catalunya Acord, no sin antes haber mantenido largas charlas e interminables intercambios de correos electrónicos y cartas, que guardo en mis archivos personales. Passola era una extraordinaria persona, gran maestro y mejor empresario.

Él ha sido el culpable directo de que quien esto escribe, tomase posiciones en defensa de Catalunya. No le costó demasiado, mi mente ya estaba abierta de mucho antes a la idea. Él acabó de inculcarme lo que me faltaba para vislumbrar sobre el por qué Catalunya ha sido, es y será una nación.

Conocí a Ermengol Passola cuando comenzaba el siglo XXI, un amigo de ambos nos presentó. Nuestro encuentro no fue casual, ya que el fallecido buscaba fervientemente un perfil de persona que estuviese ligada con la masiva inmigración de Catalunya que se inició en los años 60. Como no era hombre de decisiones a primer golpe de vista, tardó más de seis meses en analizarme, medirme y sopesarme antes de decirme *"Pedro, vamos a crear una asociación, fundación o lo que sea, que sirva de acercamiento entre tu inmigración y los míos"*. Y así se hizo. No obstante, la cosa no fue tan fácil. Comimos, merendamos y cenamos juntos infinidad de veces. Cualquier momento era bueno para hablar de cualquier razón poderosa en defensa de Catalunya que, dicha o escrita por mí, tuviese el efecto deseado. Inmediatamente también metió en la tripulación del barco a Paco Candel como Presidente de Honor.

Efectivamente, fui adoctrinado por Ermengol Passola, y mucha

Acto de entrega de la Medalla de Oro de la Generalitat a Paco Candel en el año 2003. De izquierda a derecha: Ermengol Passola, Paco Candel y Pedro Morón. Passola ha sido el primer secretario de Catalunya Acord y Candel Presidente Honorífico.

gente lo sabe, sobre todo sus colaboradores más directos; hijos empleados y amigos comunes. Yo rondaba los 50 años de edad y no era un niño, sabía de sobras en el terreno que me estaba moviendo, que era nuevo y resbaladizo, que me traería críticas feroces (como así ha sido) y fervientes felicitaciones. Lo acepté por necesario. Ese es un honor que llevaré puesto hasta el día de mi propia muerte. Juntos buscamos la financiación suficiente para lanzar la idea (más él que yo). Se creó la Associació Catalunya Acord, y en octubre de 2001 logramos reunir a más de 350 personas, oriundas de Andalucía y otras comunidades del Estado Español, en una cena en el Palau Reial de Pedralbes en la que se leyeron dos manifiestos, uno de nosotros; los primeros inmigrantes llegados a Catalunya en aquellos años, y otro de nuestros hijos y nietos. A la semana siguiente numerosos comentaristas lanzaban la noticia en casi todos los diarios catalanes. Curiosamente, ni los propios diarios, ni las dos cadenas de televisión que grabaron el acto, dieron a conocer la noticia. Todo se redujo a 20 segundos escasos en TV3 y algo en TV2. La siguiente acción consistió en

la edición del libro *"Catalònia Acord"* (10.000 ejemplares) en el que se presentaban los manifiestos de Pedralbes y numerosos escritos de personas ya ligadas a la asociación. Del libro ya se habían repartidos los primeros ejemplares en el mismo acto del Palacio Real. A los pocos meses ya contábamos con más de mil adhesiones a la asociación, entre correos, cartas y respaldos espontáneos. Fruto de las largas conversaciones que manteníamos, surgió la idea de editar una agenda en formato de separata de la revista mensual independiente Nas de Barraca, de cuatro páginas a todo color, en la que se insistía en las ideas de "acercamiento", que poco más tarde derivaron en una defensa a ultranza *del hecho diferencial catalán o la cuestión catalana*, por parte de todos los miembros de la Junta Directiva, cuyo primer secretario y tesorero fue durante 5 años Ermengol Passola, que a su vez también llevaba la secretaría dels Amics de Joan Ballester, Delegación de Òmnium Cultural. La Agenda se insertaba dentro de Nas de Barraca, mientras se editaban otros 5.000 ejemplares aparte con mejor papel, que eran repartidos por los centros sociales y cívicos del Baix

Llobregat Marítim. En este mes de enero del 2009 se edita el número 73 de dicha Agenda mensual Catalunya Acord, la que lee.

Trabajé con el lamentablemente desaparecido Ermengol Passola casi seis años ininterrumpidos, del 2000 al 2005. La separación era inevitable; una entidad de estas características no podía estar ligada directamente a una delegación del Òmnium Cultural, no podía ni debía estar o parecer inducida por la primera entidad cultural de Catalunya. Además, nuestro mensaje era en castellano a propósito, dato que no agradaba a algunos sectores de esa importante entidad. El propio Passola defendió acaloradamente el hecho que el mensaje de Catalunya Acord debía ser en castellano por cuestiones bastante obvias pero que, aún hoy en día, son criticadas por los mismos sectores citados.

Yo siempre comenzaba a hablar con Passola en castellano y él me contestaba en catalán. Al final siempre acabábamos hablando catalán. Claro que se dio cuenta de que mis ideas eran mucho más brillantes y vehementes en castellano y un día me dijo *"Pedro, has de lanzar el mensaje en castellano siempre y cuando sea en defensa de*

Catalunya y su idioma" y así vengo haciéndolo desde entonces. También he aprendido a hacerlo en catalán y seguramente que ese será el idioma del futuro inmediato de todos mis mensajes. Catalunya Acord se vino a Sant Boi de Llobregat en el año 2006, con el voto casi en contra de Ermengol Passola, pero no había otro remedio. Nos distanciamos un poco, pero aún seguían llegando los incansables mails de aquel hombre, que a la sazón, rondaba los 80 años y que seguía yendo a su oficina de Muebles Maldá cada día.

Después de Catalunya Acord han surgido otras entidades de parecidas o iguales características. Con todas ellas, me consta, ha tenido contactos Ermengol Passola. También me consta que por la nuestra tenía una especial debilidad que era recíproca. Humildemente confirmo, para terminar, que los objetivos primarios de la Asociación Catalunya Acord se están cumpliendo con creces tal y como él deseaba.

Personalmente quiero darle las gracias públicamente por todo lo que me ha enseñado.

Descanse en paz mi amigo y maestro Ermengol Passola.

Presentat oficialment el Tercer Congrés Catalanista, que s'allargarà fins a l'octubre

Barcelona (ACN).- El Tercer Congrés Catalanista s'ha presentat de forma oficial el dissabte 17 de gener al migdia en un acte a l'auditori de l'IDEC-UPF de Barcelona on hi ha assistit prop de 400 persones. El Congrés tindrà lloc a Catalunya des d'ara i fins al pròxim mes d'octubre. Des del mes de febrer i fins al juny hi haurà les ponències adscrites als quatre àmbits del Congrés. A l'acte hi han intervingut els expresidents de la Generalitat Jordi Pujol i Pasqual Maragall, i del Parlament Joan Rigol. La presidenta del Congrés, Assumpta Fargas, ha assenyalat que el Congrés és una iniciativa oportuna per l'actual moment de desmotivació i és necessari, ha dit, 'perquè cal redreçar la situació'. 'En un acte obert a tota la societat, i amb prop de 400 assistents a l'auditori de l'IDEC-UPF, hi han intervingut els dos darrers expresidents de la Generalitat, Jordi Pujol i Pasqual Maragall, l'expresident del Parlament Joan Rigol, així com els representants del Tercer Congrés Catalanista: la presidenta, Assumpta Fargas, els vicepresidents, Jaume Sobrequés, Jordi Cuixart i Jordi Sales, el secretari general Josep Espar Ticó, i el portantveu Josep Puigbó. També ha pronunciat unes paraules l'advocat Alfons López Tena.

Les intervencions de Jordi Pujol, Pasqual Maragall i Joan Rigol s'han encaminat a demanar a la ciutadania la seva participació activa en aquest Congrés, perquè 'Catalunya la fan totes les persones que hi viuen i la viuen'.

La presidenta del Congrés, Assumpta Fargas, ha exposat que aquest Congrés és 'una iniciativa ben oportuna, necessària, valenta i, segur, transcendental. Oportú per l'actual moment de desmotivació, necessari perquè cal redreçar la situació, valent perquè cal afrontar-lo, i transcendent perquè cal seguir un camí clar que ens porti cap al futur com a poble'.

Jaume Sobrequés, vicepresident de l'àmbit de cultura i llengua, ha justificat l'existència del Tercer Congrés Catalanista perquè 'de tant en tant, Catalunya ha de repensar el

Les intervencions de Jordi Pujol, Pasqual Maragall i Joan Rigol s'han encaminat a demanar a la ciutadania la seva participació activa en aquest Congrés, perquè 'Catalunya la fan totes les persones que hi viuen i la viuen'.

seu futur com a col·lectivitat nacional', Jordi Cuixart, vicepresident de l'àmbit d'economia i innovació, comentava que el Congrés ha d'acollir 'una reflexió sobre els factors de competitivitat de l'economia catalana i una reflexió sobre l'estalvi dels catalans, l'administració d'aquest estalvi i la gravetat i importància negativa del dèficit fiscal sobre el creixement econòmic català' i per la seva banda el vicepresident de l'àmbit de societat i valors, Jordi Sales, ha dit que amb el Con-

grés s'obre 'un gran espai de reflexió per continuar construint un país sòlid en les seves bases, robust en els seus valors, que puguin donar el relleu a les generacions que pugen'.

El representant de l'àmbit de política, Alfons López Tena ha manifestat que 'cal assegurar la nostra supervivència nacional per una altra via' que la de l'autonomia. El secretari general, Josep Espar Ticó, ha fet un repàs al catalanisme cívic del darrer segle, des del moment de la

celebració dels Primer i Segon Congressos Catalanistes, a finals del segle XIX, fins a l'actualitat. Ha assenyalat que 'Catalunya és un país en perpètua reconstrucció, la seva pervivència és una conseqüència de la seva força'.

Finalment, el portantveu Josep Puigbó ha expressat que la gent ha de participar-hi, en el Congrés, perquè 'cal fer sentir la societat civil amb una sola veu, amb allò que suma, una veu capaç d'exigir als nostres polí-

tics seriositat, eficiència i eficàcia en la construcció nacional de Catalunya'. Puigbó ha comentat també que 'ara és el millor moment perquè la gent es pronunciï de manera massiva sobre quin país vol, davant de l'estancament de la gent que governa'. Tot això perquè 'Catalunya no pot estar, només, en mans dels polítics'.

Els quatre àmbits del Congrés

El Tercer Congrés Catalanista està plantejat en els quatre eixos de debat comentats: societat i valors, cultura i llengua, economia i innovació, i política. Des de primers de febrer i fins a finals de juny es desenvoluparan les ponències sectorials respectives, en sessions distribuïdes per tota la geografia catalana. Per poder-hi participar cal consultar el web:

www.congrescatalanista.cat. A finals de juny hi haurà una sessió plenària per consensuar les conclusions de cada àmbit i, un cop aprovades, el document global del Tercer Congrés Catalanista serà lliurat, ja a la tardor, al Parlament de Catalunya.

Ismael Peracaula

Emotiu funeral d'Ermengol Passola

Un dels grans activistes culturals del país. Va consolidar la Nova Cançó a través dels segells Edigsa i Concèntric i va fundar la llibreria Ona i la Cova del Drac.

El dissabte 3 de gener al migdia s'ha celebrat al tanatori de la Ronda de Dalt de Barcelona el funeral de la l'activista i promotor cultural Ermengol Passola (Barcelona, 1925), que va morir el dia de cap d'any als 83 anys, després d'una llarga malaltia. Passola va ser el fundador de les discogràfiques Edigsa i Concèntric (des d'on es van donar a conèixer Lluís Llach, Maria del Mar Bonet i Pau Riba, entre molts altres cantants), de la Cova del Drac i de la llibreria Ona. "Una persona que no passarà a la història de Catalunya, però sense la qual el país no s'entendria", deia d'ell Jordi Porta, president d'Òmnium Cultural, en l'acte d'homenatge que Passola va rebre en un Ateneu Barcelonès ple de gom a gom, el 23 d'octubre passat. Passola vivia a Barcelona però mantenia un fort lligam amb Santa Cristina d'Aro. Ermengol Passola, que va donar a conèixer, a través dels seus segells, músics com ara Lluís Llach, Maria del Bonet, Pau Riba, Rafael Subirachs o Guillem d'Efak va ser una de les persones que, de manera altruïsta, més va treballar per la consolidació de la Nova Cançó i per l'impuls d'un rock autòcton. Per iniciativa seva,

també, es va fundar la Cova del Drac, la primera sala de cançó i cabaret, segons recordava Josep Maria Espinàs fa dos mesos a l'Ateneu, que rebia el públic saludant-lo en català, i on –fet insòlit en aquella època– tots els artistes que hi tocaven, cobraven. La llibreria Ona, d'altra banda, Passola la va fundar l'any 1962 juntament amb dues persones també compromeses amb la recuperació de la llengua i la cultura catalanes: Josep Espar i Ticó i Jordi Úbeda i Bauló. D'Els altres catalans, l'assaig a través del qual l'any 1964 Paco Candel tractava de manera ben oberta la situació dels immigrants a Catalunya, Passola en va comprar un important nombre d'exemplars per avançat. I si, en un altre exemple que defineix el seu caràcter, Baltasar Porcel va poder sortir de Palma i venir a Barcelona a treballar és perquè Ermengol Passola li va donar feina en l'empresa de la qual era propietari: Mobles Maldà, en què també treballaria l'ara conseller d'Economia,

Antoni Castells. Quan el 1984 va rebre la creu de Sant Jordi de la Generalitat, a Passola se'l va reconèixer com a «un incansable promotor de la cultura catalana, amb un especial dedicació al món de la cançó i de les edicions sonores, i per les nombroses iniciatives privades que ha sabut tirar endavant gràcies al seu mecenatge». Ermengol Passola va néixer el 1925 a la plaça de Sant Jaume de Barcelona, on des del balcó de casa seva havia presenciat dos cops la proclamació de la República catalana. Del 1944 al 1959 va ser, amb Joan Triadú, un dels organitzadors del concurs de poesia de Cantonigròs (Osona), on estiujava. En aquella època va esdevenir també responsable de la difusió de diversos papers prohibits. L'any 1957 va contribuir a fundar l'Associació de Dissenyadors Industrials i, més tard, es va integrar al Foment de les Arts Decoratives (FAD). El 1980 va fundar la delegació d'Òmnium Cultural, Amics de Joan Ballester.

Unes 600 persones van acomiadat a Barcelona l'empresari i promotor cultural Ermengol Passola i Badia

Unes 600 persones van acomiadat a Barcelona l'empresari i promotor cultural Ermengol Passola i Badia, propietari de Molbes Maldà i fundador de les discogràfiques Edigsa i Concèntric. Passola va morir dijous a la capital catalana als 83 anys. Seguir leyendo el artículo La cerimònia s'ha celebrat a les 11 hores (03/01/2008) al tanatori de la Ronda de Dalt amb representació del món cultural i polític català. Han assistit l'expresident de la Generalitat Jordi Pujol i l'expresident del Parlament i

històric dirigent d'ERC Heribert Barrera. També han acudit el conseller de Cultura i Mitjans de Comunicació, Joan Manuel Tresserras, i el d'Economia, Antoni Castells, que havia treballat de jove amb Passola a Mobles Maldà. L'actriu Rosa Novell ha llegit un poema de l'empresari desaparegut. A més, han assistit el filòsof Xavier Rubert de Ventós, el director de teatre Joan Lluís Bozzo, el poeta Albert Jané i l'escriptor Josep Maria Espinàs, qui va editar algun disc de Passola.

La catalanitat abans quedava amb la simple identificació (voluntat d'identificació) entre Catalunya i Europa, i n'hi havia prou de defensar el cosmopolitisme perquè es produís automàticament la diferenciació amb Espanya.

A partir del moviment de la Renaixença, Barcelona esdevé un centre literari d'enorme vitalitat: "Los escritores catalanes se distancian del centro literario de la Corte y buscan materia y forma en la tradición propia, en el presente de su región y en el mundo europeo, que geográfica y espiritualmente, sienten más cercano que Castilla." En contra d'aquesta recerca fora de les fronteres de l'Estat dels intel·lectuals

A propòsit de la catalanitat

i escriptors catalans s'aplega un moviment dins l'Estat més oficial, sobre la base d'unes raons polítiques que generen una dinàmica cultural tancada, opressiva i xovinista: "Las guerras civiles primero y el pacífico ambiente cerrado de la Restauración más tarde trajeron por consecuencia que España redujese notablemente su curiosidad por lo que en Europa ocurría, y esta desatención fue creando un complejo de ignorancia y atraso, modorra intelectual y sobrevaloración de lo propio. Es el momento en que Don Juan Valera

degrada, en tono misoneísta, a Baudelaire, a Zola, y a la novela rusa. El momento en que un crítico inteligente y docto como 'Clarín' otorga sendas coronas a los diarcas de la poesía Campoamor y Núñez de Arce, quienes, comparados no ya con Baudelaire, sino con un Antero de Quental o un Carducci, palidecen hasta borrarse."

El 1899 Clarín escriu: "estos jóvenes (escritores catalanes) que sienten desvío hacia la 'patria grande' suelen ser los que buscan con afán las nuevas ideas, la

estética contemporánea; y merced a un fácil comercio con el extranjero, particularmente con Francia, se van interesando más por lo de fuera, que 'se parece' más a su estado de alma que el carácter español, según es en el vulgo de la gente de mediana cultura. Los tópicos del españolismo vulgar les saben a cocido, les parece algo inferior a lo que ven y aprenden fuera de España. Francia, con la que toca su tierra, les atrae como sirena de la universal simpatía; y como ahora hay teorías para todo, con un

poco de cosmopolitismo, otro poco de federalismo (porque ¡ay! señor Pi y Margall, también el federalismo tienen su parte de culpa), mucho del pesimismo relativo a la raza española y otras cosas extravagantes, se resbala hasta caer en esos extremos de separatismo, verdaderamente lamentables y hasta bochornosos." [encara avui hi ha ecspanyolistes que quan veuen un acte d'afirmació patriòtica catalana, fan servir l'adjectiu bochornoso]

[Extret de la *La secessió catalana. Els corrents culturals europeus a la fi del segle (1872-1900)*, de Manuel Pérez Nespereira, Ed. Afers, Catarroja, 2007]